

Sygn. akt II Ca 34/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Aleksandra Żurawska

SO Alicja Chrzan

Protokolant: Agnieszka Ingram

po rozpoznaniu w 11 marca dniu 2014 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa A. D.

przeciwko Kołu (...) w S.

o zapłatę 9.238,48 zł

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt I C 654/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 600 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn.akt II Ca 34/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 października 2013 roku w sprawie sygn. akt I C 654/11 Sad Rejonowy w Kłodzku zasądził od pozwanego Koła (...) w S. na rzecz powoda A. D. kwotę 9.238,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 października 2011 roku; w części ograniczonej postępowanie umorzył; dalej idące powództwo - w części dotyczącej odsetek – oddalił; zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 520,31 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest właścicielem nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) (o pow. 6,8400 ha) i działkę nr (...) (o pow. 5,6000 ha), położonej w T., przy czym powyższe działki mają charakter użytków zielonych. Na powyższych działkach, stanowiących użytki zielone (łąki) w okresie wiosennym 2011 r. doszło do znacznych uszkodzeń darni łąkowej na całej powierzchni łąk, choć z różnym nasileniem w poszczególnych częściach areału, mających postać zrycia, zbuchtowania, wywrócenia runi łąkowej, a także wykopania dołów przez zwierzynę leśną, a mianowicie dziki.

Powyższa szkoda została wyrządzona przez zwierzynę leśną w granicach obwodu łowieckiego Koła (...) w S., tj. strony pozwanej. W dniu 8 sierpnia 2011 r. odbyła się lustracja powyższych gruntów (łąk) należących do powoda przy udziale członków Koła (...) w S., w tym J. Ż. – prezesa powyższego K. oraz przedstawiciela Urzędu Miasta i Gminy L. - M. K. i przedstawiciela (...) Izby Rolniczej we W. - B. D., a nadto J. G., reprezentującego wówczas powoda.

Pomiary, których dokonywali przedstawiciele strony pozwanej, Urzędu Miasta i Gminy L. i (...) Izby Rolniczej we W. - przy pomocy taśmy mierniczej - podczas powyższych oględzin - zostały przeprowadzone nieprecyzyjnie, zaś protokół odzwierciedlający ich przebieg został podpisany wyłącznie przez A. K., uczestniczącego w nich w imieniu strony pozwanej, natomiast nie został przedłożony do podpisu, ani też doręczony po powyższych oględzinach B. D. - przedstawicielce (...) Izby Rolniczej we W., która w czasie ich trwania zgłaszała zastrzeżenia co do sposobu przeprowadzenia pomiarów i opisu miejsc, w których istniały uszkodzenia, a zwłaszcza dokładności tych pomiarów i opisu rozmiaru szkody. Na powyższych gruntach powoda powierzchnia zniszczona przez zrycie i zbuchtowania darni przez zwierzynę leśną wiosną 2011 r. wynosi (...) % (powierzchnia zredukowana totalnie). Łączna powierzchnia zredukowana w 2011 r. wyniosła 4,1123 ha (działka nr (...) – powierzchnia zredukowana ((...)) – 1,8810 ha i działka nr (...) – powierzchnia zredukowana ((...)) – 2,2313 ha). Ruń łąkowa na wyżej wymienionych działkach powoda charakteryzowała się w okresie powstania szkody urozmaiconym składem botanicznym i dobrą wartością użytkową, a jej potencjał produkcyjny kształtował się na poziomie (...) dt siana z 1 ha. Łączna utrata plonu w 2011 r. wyniosła 156,24 dt siana, natomiast łączna wartość utraconego plonu siana w 2011 r. odpowiada kwocie 3 891,12 zł.

Zakres i koszt prac związanych z przywróceniem zniszczonej powierzchni do stanu pierwotnego obejmuje bronowanie, włókovanie, zakup mieszanki traw, wysiew nasion traw i wałowanie. Łączny koszt renowacji powierzchni zredukowanej łąk stanowi 3 793,60 zł.

Na pozostałej powierzchni łąk w celu wyrównania powierzchni po starych, poprzerastanych buchtowiskach należy wykonać prace renowacyjne, tj. bronowanie i włókovanie, a zatem łączny koszt renowacji łąk to 1553,76 zł.

Łączna strata powoda poniesiona przez powoda wskutek wyrządzenia mu w 2011 r. wyżej opisanej szkody łowieckiej na łąkach o powierzchni 12,2900 ha wyniosła: 3 891,12 zł jako wartość utraconych pożytków – siana oraz 5 347,36 zł jako wartość prac renowacyjnych (związanych z przywróceniem zniszczonej powierzchni łąk do stanu pierwotnego), tj. 9 238,48 zł.

Powód należące do niego użytki zielone w okresie od kwietnia 2011 r. utrzymywał na dostatecznym poziomie, m.in. wykonywał na nich zabiegi włókovania w celu wyrównania powierzchni, spulchniaczo–chwastownik w celu zerwania martwej masy organicznej, startowe nawożenie wiosenne oraz zbiory pokosów i nawożenie mineralne po zbiorach. Na użytkach zielonych powoda prowadzony był odbiór biomasy.

Sąd Rejonowy wydając powyższy wyrok wskazał na treść art. 46 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, Nr 1226).

Pozwany zaskarżając powyższy wyrok w części, to jest w punkcie I sentencji apelacją, zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 292 k.p.c., art. 286 k.p.c., art. 233 par. 1 k.p.c., art. 48 pkt 6 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie i wniósł o zmianę wyroku w części zaskarżonej przez oddalenie uwzględnionego przez Sąd I instancji powództwa w części, to jest co do kwoty 9.238,48 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 4 października 2011 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za I instancję według spisu kosztów i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w wysokości wynikającej z załączonego zestawienia kosztów lub ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy przyjmując ustalenia Sądu Rejonowego za własne, zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Istota sporu między stronami, jak wskazuje w apelacji strona pozwana, sprowadza się do ustalenia powierzchni nieruchomości powoda .

Nie ma racji pozwana twierdząc w oparciu o obmiary przy użyciu (...) dokonane w dniach 10 lipca 2013 roku i 13 lipca 2013 roku, że całkowita powierzchnia trwałych użytków zielonych powoda ma 9,10 ha, a powierzchnia użytkowa 8,80 ha. Sąd Rejonowy na podstawie dowodu z wypisu z rejestru gruntów dokonanego przez Starostę (...) (vide: k. 162), trafnie ustalił, że łączna powierzchnia użytków zielonych powoda wynosi 12,4400 ha. Zatem zasadnie tę wielkość przyjął za podstawę obliczeń biegły sądowy K. W., ustalając w opinii szacunkowej - po wykonanych pomiarach zrycia i zbuchtowania darni, obliczeniu ilości gniazd zbuchtowania w środku działek - powierzchnię zredukowanej szkody na poziomie 4,1123 ha. (vide: k 207).

Nie jest trafny zarzut pozwanej dotyczący nie przeprowadzenia przez biegłego sądowego wizji w terenie, w sytuacji gdy dysponował on dokumentacją fotograficzną wykonaną niezwłocznie po wyrządzeniu przez dziki szkody w okresie wiosennym 2011 roku, a do opracowania opinii szacunkowej szkody przystąpił w maju 2013 roku, bowiem rzeczą oczywistą jest, że po upływie dwóch lat nie jest możliwe odtworzenie wyrządzonej przez zwierzynę leśną szkody, bowiem zgodne z wiedzą i doświadczeniem życiowym jest to, że następuje samozadarnienie, rozwija się nowy poziom darniowy, a ruń łąkowa może mieć inny stan gatunkowy.

Nie jest również trafny zarzut pozwanej nie uwzględnienia przez biegłego niewykonania przez powoda prac rekultywacyjnych na skutek szkód wyrządzonych przez dziki przed 2011 rokiem, które to szkody zostały wyrównane przez pozwaną, bowiem pozwana nie udowodniła zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 227 k.p.c. wielkości powierzchni poprzeraśnianych wiosną 2011 roku starych buchtowisk, a nadto wielkości zalegającej martwej masy organicznej, a w szczególności nie wskazała tych wielkości w protokołach z dnia **2 maja 2011 roku** sporządzonych przy udziale przedstawicieli pozwanej

(vide: k. 52 i k.53). Wbrew poglądom pozwanej, dla ustalenia tych wielkości nie jest wystarczające zeznanie świadka M. K., który widział na każdej z tych łąk „resztki niezebranego siana, które było przerośnięte trawą...tego siana było dużo”, oraz świadka A. K. wskazującego na sposób liczenia poryć, szczególnie w sytuacji, gdy jak zeznał biegły sądowy K. W. „nie sposób przyjąć, że taka martwa masa organiczna w momencie wykonywania fotografii” przez T. S. „zalegała na użytkach zielonych powoda” (vide: k. 240).

Wbrew zarzutom apelacji podstawą ustaleń Sądu Rejonowego nie były zeznania świadka B. D. odnoszące się co do nieznanych jej zastrzeżeń do protokołu oraz co do występowania wody na łąkach, a także co do liczenia punktowego poryć.

Wbrew zarzutom apelacji, co prawda Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii prywatnej rzeczoznawcy T. S., jednakże nie była ona podstawą ustaleń Sądu Rejonowego. Sąd Rejonowy ustaleń co do powierzchni wyrządzonej szkody i jej wysokości dokonał w oparciu o opinię biegłego sądowego K. W., który wykorzystał dołączoną do opinii T. S. dokumentację fotograficzną.

Wobec powyższego nie jest zasadny zarzut apelacji naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 292 k.p.c. i art. 286 k.p.c., bowiem uznał on trafnie, że w przytoczonych wyżej okolicznościach niezasadne było przeprowadzenie wizji lokalnej oraz dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. Z przyczyn wyżej wskazanych nie jest również trafny zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 §1 k.p.c., bowiem Sąd dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, a wysnute z niego wnioski są logiczne i zgodne z wiedzą oraz doświadczeniem życiowym.

Sąd Rejonowy nie naruszył art. 48 pkt 4 i 6 ustawy z dnia 13 października 1995 roku prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 roku, Nr 1226), bowiem pozwana nie przedłożyła dowodu na okoliczność, iż szkoda nie przekroczyła wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 ha uprawy. Twierdzenia pozwanej, że powód nie wykonywał podstawowych zabiegów

agrotechnicznych, co przejawiało się brakiem bronowania, podsiewu, nawożenia i wapnowania oraz nie regulował stosunków wodnych są gołosłowne, nie poparte żadnym dowodem i pozostają w sprzeczności z ujawnionym na dokumentacji fotograficznej stanem łąk, który biegły sądowy ustalił jako charakteryzujący się urozmaiconym składem botanicznym i dobrą wartością użytkową. Wbrew twierdzeniom pozwanej, protokoły z oględzin z dnia 2 maja 2011 roku (vide: k. 52 i 53) nie zawierają ustaleń na okoliczność nie wykonywania przez powoda zabiegów agrotechnicznych. Dowodem na powyższe okoliczności nie jest również notatka świadka A. K. z dnia 20 września 2011 roku. Ten dokument prywatny stanowi tylko i wyłącznie dowód, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 246 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Sąd Okręgowy o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., art. 108 par. 1 k.p.c., art. 391 par 1 k.p.c.